

придбане ним у процесі активного навчання. Тож неформальна освіта є необхідним доповненням до традиційного навчання для ефективного формування громадянських компетенцій лідера.

1. В.Величко, Д. Карпиевич. Профессиональная кухня тренера. – СПб.: «Невский прстор», 2003. – 256 с.
2. Люба Шара, Інна Підгульська. Розвиток громадянського суспільства в Україні. – К. 2006
3. Рай Л. Развитие навыков тренинга. – СПб., 2002.

РОЗВИТОК КРЕАТИВНОСТІ МОЛОДШИХ ПІДЛІТКІВ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ ШЛЯХОМ РЕАЛІЗАЦІЇ НЕСТАНДАРТНИХ ПІДХОДІВ У ХОДІ ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТУ

Антоненко Н.В., учитель Конотопської міської гімназії

У сучасному світі творча особистість стає досить ваговою для суспільства на всіх етапах його розвитку. Зміни в суспільстві, що відбуваються досить швидко, потребують від людини таких якостей, котрі дозволяли б їй підходити до вирішення будь-яких проблем творчо й продуктивно. Щоб вижити в ситуації постійних змін та адекватно на них реагувати, особистість повинна активізувати свій творчий потенціал.

Творчість у такому випадку – це здатність до створення чогось нового та оригінального. Критерієм творчості при цьому є не якість результату, а характеристики та процеси, котрі активізують творчу продуктивність – саме це називається креативністю (від лат. creation – створення). Креативність включає в себе підвищену чутливість до визначення проблем, до дефіциту або протиріч знань, дій із визначення проблем, до пошуку їх рішень на основі висунення гіпотез, до здатності бачити об'єкти під незвичайним кутом зору, до перевірки й зміни гіпотез, до формулювання результату вирішення.

Творчість – це гідний прояв та, водночас, вагомий вплив на формування внутрішньої мотивації діяльності особистості.

Саме в молодшому підлітковому віці відбувається розширення пізнавальних мотивів, інтерес до способів здобуття знань, інтерес до методів наукового мислення, пошук контактів і співробітництва в навчальному середовищі. Для сприяння розвитку креативності необхідним є такий аспект, коли учень навчається висувати навіть найнеймовірніші гіпотези, ставити перед собою гнучкі цілі, визначати перспективну мету, пов'язану з етапом соціального й професійного

самовизначення, що наближається, вмiє обирати шляхи залучення новiтнiх технологiй, а також торує власний шлях до вiдкриттiв. Коли учень працює за власним бажанням, то його можливостi в опануваннi предмета майже безмежнi. Саме така особистiсть може стати суб'єктом створення благополуччя та процвітання держави.

Математика в її сучасному розвитку може претендувати на те, що вона найоригiнальнiший витвiр людського генiя. Складне завдання – зацiкавити дитину вивчати математику, але не менше складне завдання – пiдтримувати цiкавiсть, бажання пiзнавати нове вiд теми до теми, вiд уроку до уроку, вiд початку вивчення азiв математики до першого державного екзамeну, а потiм i на все свiдоме життjя. “Ми нiколи не будемо знати математику, навiть знаючи напам'ять усi чужi доведення, якщо наш розум не здатний самостiйно розв'язувати якi б то не було проблеми”, - казав Р. Декарт.

Саме тому на уроках математики я використовую методи та прийоми розвитку креативностi. А саме:

✓ на етапi перевiрки домашнього завдання – само-перевiрка за зразком, взаємоперевiрка, перевiрка консультантами, письмова діагностична робота, знаходження помилок у записах;

✓ на етапi актуалiзацiї опорних знань – опорнi конспекти, кросворди, задачi на уявлення та логiку, усний рахунок;

✓ на етапi мотивацiї навчальної дiяльностi – iсторичний матерiал, мiжпредметнi зв'язки, прикладнi задачi, задачi-казки, задачi-загадки;

✓ на етапi засвоєння нових знань i способiв дiй – опорний конспект, робота з пiдручником та додатковою лiтературою, побудова питань до тексту, вправа «Впiймай помилку», робота в мережi Інтернет, подача матерiалу теми iз застосуванням комп'ютерних технологiй;

✓ на етапi формування й вдосконалення вмiнь та навичок i способiв дiй – взаємоопитування за опорним конспектом, самостiйнi та практичнi роботи, робота в малих групах, парах, «Мозковий штурм», «Мiкрофон», створення проектiв, екскурсiї в iсторiю математики;

✓ на етапi закрiплення знань, вмiнь та навичок i способiв дiй – тестовi завдання, математичнi диктанти, блiцопитування;

✓ на етапi узагальнення й систематизацiї знань – усне опитування за картою запитань, письмове або усне вiдтворення опорного конспекту, опитування опорного конспекту учнями-консультантами, творчi самостiйнi та практичнi роботи, творчi домашнi роботи за текстом учня, конкурси, турнiри, вiкторини;

✓ на етапі контролю й самоконтролю знань і способів дій – опитування ланцюжком, само- та взаємо-перевірка, різнорівневі контрольні роботи, різнорівневі тестові завдання, завдання на побудову різних варіантів математичних моделей розв'язування однієї задачі, теоретичні опитування за банком питань учнями-консультантами;

✓ на етапі інформації про домашнє завданнє – особливі завдання творчого характеру, індивідуальні домашні завдання за текстом вчителя, учнівські творчі проекти;

✓ на етапі підбиття підсумків – робота в парах, самооцінка роботи, оцінка роботи класу;

✓ на етапі рефлексії – незакінчені речення, розмова на папері, “Письмо вчителю”, барометр настрою.

Завдяки використанню нестандартних підходів у ході викладання математики в учнів відбувається розвиток креативності, що призводить до:

1) швидкого запам'ятовування та збереження в пам'яті не лише чисел і конкретних даних, а й способів розв'язування типових задач, логічних схем;

2) уміння швидко узагальнювати;

3) миттєвого виділення суттєвих ознак під час сприйняття умови задачі та формалізованого бачення математичного матеріалу;

4) тенденції маркувати згорнутими умовами;

5) високої рухливості розумових процесів, легкого і вільного переходу від однієї розумової операції до іншої, з прямого на зворотний хід думок;

6) винахідливості у подоланні труднощів, уміння дивитися на проблему під різними кутами зору;

7) високого рівня просторової уяви, вміння переводити математичні проблеми (задачі) у наочнообразні;

8) прагнення до ясності, зрозумілості, раціональності розв'язань;

9) уміння знаходити логічний і математичний сенс у багатьох явищах дійсності, здійснювати своєрідне перенесення математичних методів дослідження на нематематичні явища.

1. Савенков А.И. Путь к одарённости. Исследовательское поведение дошкольников. СПб.: Питер, 2004. – 272с.

2. Бухлова Н. Навчаємося вчитися: діагностика і формування самоосвітньої компетентності учнів. – К.: Вид. дім «Шкільний світ»: Вид. Л.Галицина, 2006. – 128 с.

3. Проектуємо урок разом. Частина 1. Урок 4. Видавнича група «Основа», «Педагогічна академія», вересень 2006.

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ФІНАНСОВИХ ДИСЦИПЛІН

Скопова О. С., викладач коледжу СНАУ

За умов зростаючого інформаційного навантаження якість підготовки фахівців-фінансистів значною мірою залежить від інтенсифікації та оптимізації навчального процесу на основі ефективного використання класичних та активного впровадження нових методик, що базуються на найширшому використанні різноманітних технічних засобів навчання. Науково-технічний прогрес та сучасна педагогічна наука, забезпечуючи викладача найновішими методиками й технічними засобами подачі навчального матеріалу, вимагають від нього постійної самоосвіти та зусиль щодо вдосконалення педагогічної майстерності як однієї з найвагоміших умов забезпечення належного рівня підготовки фахівців-фінансистів. Технічні засоби взагалі й навчання зокрема в пізнавальному процесі виконують роль знарядь праці викладача й студента, слугують продовженням органів чуттів.

Очевидно, що візуальна форма представлення інформації є набагато продуктивнішою, оскільки пропускна здатність зорового каналу сприйняття інформації є набагато вищою за пропускну здатність слухового каналу (приблизно в 7,5 рази). Найбільш ефективно сприйняття інформації забезпечує оптимальне поєднання вербальної та візуальної форм її подачі. Це також важливо з огляду на потребу періодично переключати увагу аудиторії для стимуляції процесу запам'ятовування навчального матеріалу. Адже півторагодинні лекції стомлюють слухачів, а психофізіологічні особливості людини не дозволяють їй концентрувати увагу більше 15-20 хв. Ігнорування цих обставин у результаті призводить до суттєвого пониження уваги і рівня сприйняття навчальної інформації, особливо в другій половині лекції. Досвідчені викладачі легко вловлюють ознаки послаблення уваги аудиторії й використовують різні методичні прийоми для переключення уваги: розповідають цікавий випадок, наводять приклади з практики тощо. Але найбільш ефективним є переключення уваги за допомогою технічних засобів навчання.